

BISERICA ȘI ȘCOALA

REVISTĂ BISERICESCĂ, ȘCOLARĂ, LITERARĂ ȘI ECONOMICĂ.

ABONAMENTUL:

Pe un an — — — — — 40 Lei.
Pe jumătate de an — — — — — 20 Lei.

Apare odată în săptămână:
DUMINECA.

REDACTIA ȘI ADMINISTRATIJA:
Arad, Strada EMINESCU Nr. 35.
Telefon pentru oraș și județ Nr. 266.

Nr. 3694/921.

Apel

cătră autorii de cărți pentru școalele primare.

Autorii de cărți pentru școalele primare, cari au ediții aprobate de guvernele ungurești și li-au rămas exemplare nevândute, sunt învitați a aviza pe subsemnatul Consistor: ce cărți, și în câte exemplare li-au mai rămas nedesfăcute? și că în ce prețuri ar fi gata să le deie pentru trebuințele elevilor români din Ungaria.

Periodicile românești sunt rugate a reproduce acest aviz.

Consistorul ort. român din Arad.

Dărâmtorii.

Trecut poporul nostru prin martirajul atâtor suferințe, ar dori ca în liniștea și atmosfera curată a vieții dela țară, să ducă o viață tihnită și mai mulțumită și s'audă că, mașinăria statului merge din progres în progres. Se înșală însă blândul nostru popor în așteptările sale, căci dela unirea tuturor provinciilor românești cu țara-mamă până azi, greutățile interne pentru închegarea și consolidarea Statului nostru întregit, n'au încetat nici o clipă, căci la un moment când se părea că pășim de-și cam greoi, spre normalizarea vieții, intervineau dificultăți cari spulberau toate speranțele. Deci curat fabula cu cocostârcul, broasca și racul.

Și pentru a ieși din starea aceasta lamentabilă, poporul nostru dela unire încoace, este chemat a treia oară ca să-și ducă în proba de foc bagii de sentimente morale cu ce l-a înzestrat bunul Dumnezeu și preoții noștri.

Ne apucă fiori când ne cugetăm că s'apropie alegerile de deputați, în preajma cărora pe lângă valorile selecte ale vieții noastre publice

apare pe sate cortegiul vânturătorilor de vorbe goale și imorale. O pleavă de măscărici, bazați pe popularități răsunatoare, apar pela casele creștinilor noștri pe cari caută să i convingă că toate nenorocirile ce-a dat peste țara românească sunt din vina preoților și a conducătorilor firești ai neamului nostru. În adunări publice urcă tribunele și de aici aruncă cu noroiul vorbelor destrăbălate asupra trudei cea depus biserica noastră pentru edificarea morală a fiilor săi. Calcă în noroiu și înjură ca la cort, reputația unor persoane alese pe cari neamul nostru până azi i-a idolatrizat.

Acești dărâmtorii de suflete și morală publică, sunt capete goale fără răspundere, cari voiesc să sucească conștiințele masselor poporului, ca apoi s'âl arunce pe povârnișul anarhiei ce bântuie Rusia.

Dar ceace ne întristează mai mult, este faptul dureros că în timpuri așa de critice ca celece străbatem, forțele vieții noastre politice și oamenii de stat mai noi sau mai vechi, sunt mai învrăjbiți între olaltă ca niciodată.

În locul acordului unanim pentru un program de aplicare comun, azistăm la certuri izvorite din ambiții deșarte și din pretenții opuse pe toată linia. Și și d-lor, prin presă și prin graiu viu, să prezintă pe sate și în mijlocul mulțimei scot în față puzderia de patimi și fapte murdare, îngrămădite până acum în locuri ascunse. Și dacă nu pot octroa voința lor asupra alegătorilor, iau la foarfeci pe preotul satului: Da, căci în trecut așa erau învățați să împartă poruncile și preoții cu capetele plecate trebuia să le curățe mărăcinii și să pregătească alegerea netedă a d-lor ablegați.

Nu știm cum se va deslegă criza, dar ori care va fi rezultatul ei, nu ne dă speranță imediată a unui armistițiu în vederea unei mari și coordonate acțiuni de interes general.

Trecutul însă ne dă nădejde. În viața poporului Român au mai fost timpuri tot așa de grele. După furtună mare, după valuri năprasnice apar și oameni mari și tari la suflete ca să dreagă și să pună baze așezărilor noi ce trebuiesc clădite. Curente ce se lovesc azi în capete, nu le va lecul numai vremea, ci mai ales voinicia și sufletul mare și curat al neamului românesc.

Cuvântare

la sfințirea unei biserici renovate, pe valea Crșului alb.

„Dzeu nu este nedrept, să uite lucrul vostru și osteneala dragostei, carea a-și arătat pentru numele lui.” (Ap. Pav. Evrei VI, 10)

I. C! Primind binecuvântare și autorizare dela P. S. S. Episcopul nostru diecezan, prin rugăcinnile făcute împreună cu preoții de față și cu dvoastră, am sfințit în mod provizor acest lăcaș Dzeesc renovat, ca să puteți umbla iarăși la acest izvor de lumină și mângăere sufletească.

O zi de bucurie și serbătoare adevărată aveți azi dvoastră, pentru că biserica aceasta, restaurată și provăzută cu clopote cum este astăzi, ea arată măsura credinței și dragostei dvoastre către Dzeu, ea arată, că în contra tuturor bărfelilor prorocilor minciñoși și dușmanilor bisericii și credinței în Dzeu, dvoastră, credincioșii acestei biserici, a-ți fost toți de o părere, de o do ință, să vă arătați dragostea și simțul de jertfă într'un mod vrednic de toată lauda. Fie binecuvântarea lui Dzeu peste toți cari a-ți săvârșit acest lucru. Eu mă rog pentru toți acestia cu Rugăciunea de amvon dela Lit. „Doamnă binecuvintează și sfințește pe toți cei ce iubesc frumseța casei Tale, preamărește-i Doamne pre aceștia, cu Dzeeasca Ta putere.”

Când vă cugetați Iubiților la jertfa ce a-ți adus, vă rog, să vă aduceți aminte de cuvintele apostolului Pavel: „Dzeu nu este nedrept, să uite lucrul vostru și dragostea ce a-ți arătat pentru numele lui.”

I. C! Din mila lui Dzeu și din arătarea dragostei dvoastre către Dzeu, av-ți acum acest sion frumos, prăvăzut iarăși și cu clopote de aramă. Sunt 6 ani decând mânilor barbare au cules clopotele dela bisericile noastre, ca să facă din iele tunuri, arme ucigătoare. A plâns cu jale toată suflarea de bun creștin în fața acelei barbarii! A fost motivată durerea noastră de atunci, pentru că în anii din urmă, decând amuțise glasul clopotelor din bisericuțele noastre dela sate, care îi aduce aminte omului cât de

des de Dzeu, de casa lui Dzeu, de frica puterii celui de sus, — sau înmulțit păcatele și fă-ă delegile între oameni, încât par' că noauă ne sună cuvintele prorocului Isaia (I, 4) „Vai ne am păcatos, popor încărcat de nedreptăți, fili stricați . . . a-ți părăsit pe Dzeu!”

Acum însă Iubiților, când vedem în multe locuri, că poporul, observând urmările necredinței, vine cu obolul seu scump se restaureze cășile lui Dzeu, să le provadă iarăși cu clopote și alte podoabe, trebuie să constatăm cu bucurie, că masa poporului să trezește, vrea să iasă din noroiul păcatelor, vrea să revină la alvia credinței strămoșești, la iubirea de Dzeu și de biserică.

Doamne, multe a răbdat poporul român pentru credința și pentru biserica sa. Dar așa zice s. s.: „Celce rubdă până în sfârșit, acela se va mântui.” Noi am răbdat, iaudăm pe Părintele ceresc, că ne-am mântuit de multe dureri și nedreptăți ce ni sau făcut.

Am ajuns, că biserica noastră cea din urmă în statul de ieri, azi să fie cea dintâie, iar nedreptatea și durerea ce ni s'a făcut cu clopotele, azi se prefacă în bucurie, căci în celea mai multe locuri, unde sunt creștini buni și conducători vrednici, iarăși auzim glasul sonor și dulce a clopotelor. Când auzim acestea glasuri, par' că auzim glasul bisericii, care ne chiamă cu cuvintele psalmistului David zicând: „Veniți fulor ascultați-mă pe mine, frica Dlu voi învăța pre voi!” Sau par' că auzim glasul dulcelui mântuitor, care ne strigă zicând: „Veniți la mine cei osteniți și împovorați, că eu voi da voaună odihnă.” (Ev. Mat. XI. 23.)

I. C. În celea ce urmează mă voi nuzi să vă arat, că:

1. Ce este biserica?
2. Ce rost, ce chemare are biserica în viața familială socială și de stat?
3. Ce datorință avem noi, Statul și Tronul față de biserica?

C. I. Să vedem ce este biserica? Ea este lăcașul sfânt a lui Dzeu, pe care însuși Dzeu cere să-l facem. Așa ne spune aceasta Dl în cartea II a lui Moisi (XXV. 8) „Se-mi faci mie lăcaș sfânt, și mă voi arăta în mijlocul vostru. În Test. Nou, Mânt. vorbind de biserică, a zis către Ap. Petru: „Tu ești Petru, și pe aceasta peatră (a credinței tare în Dzeu) voi zidi eu biserica mea, și nici porțile iadului nu o vor birui pe dânsa!”

Biserica creștină este depozitarul învățăturilor Mânt. Isus Hristos. Eea este izvorul cunoștinței de Dzeu și de viață! Ea este aceea ce zice Mânt. Isus despre sine „Eu sunt lumina vieții, și cel ce vine la mine, nu vă umbla întru întunec.”

Cine iubește cu adevărat pe Dzeu, acela iubește și biserica, iar celor ce uresc biserica, le zic cu Autifon I dela glas 4: „Ceia ce urăț ibiserica (Sionul)

rușinați-vă de Dl, căci precum iarba de foc, așa veți fi uscați.

(ad 2.) *Să vedem acum, ce rost, ce chemare a avut și are biserica în viața familiară socială și de stat?*

Știind noi că biserica creștină este întruchiparea învățăturilor sfinte a Mântuitorului Isus, e ușor de înțeles, ce efect, ce dar și binecuvântare a fost biserică înainte cu aproape 2000 ani! Biserica a ținut aprinsă făclia luminei civilizatoare în noianul popoarelor barbare de atunci.

Multe, multe popoare păgâne sau civilizate, sau așezate în state regulate și sau întărit sub influința creștinismului. Morala propagată de biserica creștină a regenerat întreaga omenime!

Cu deosebire în istoria poporului nostru român a avut mare rol biserica. Așa a fost soarta noastră, să suferim atâtea năvăliri și stăpâniri barbare, doară că nici un alt popor din lume! Desbărțiți, prezentați, călcați, subjugați, stăpâniți de fel și fel de popoare streine, ispitiți cu fel și fel de ademeniri și mituiri, unde am fi noi azi, dacă nu era biserica și legea noastră străbună, în carea și prin carea ne-am păstrat naționalitatea?

E prea puțin timpul azi, ca să vă pot arăta luptele înverșunate purtate de biserica noastră pentru existența neamului român. Mă mărginesc să arat în câteva rânduri azi a bisericii noastre.

Poporul român ortodox totdeauna a fost mândru și jaluz pe credința și biserica sa străbună.

Zice s. Ap. Pavel că: „Dreptatea lui D-zeu să arată din credință în credință, iar dreptul prin credință va fi viu. (Ep. Rom. I. 17).

Da, credința și am fost, D-zeu și-a arătat dreptatea Sa, căci prin credința noastră am rămas vii, împreunați într'un stat de mult dorit.

De s'ar șterge credința în D-zeu și dragostea de biserică, ce credeți Iubiților, la ce am ajunge? La destrăbălarea la ruinare, la nimicire! Dacă n'ar fi biserica, unde să se samene în inimile și sufletele noastre credința și frica de D-zeu., Duhul blândetelor și al iubirii de D-zeu, atunci se împlinesc cuvintele s. Scripturi: „*Cel ce camăndă numai pentru corpul său, din carnea corpului său va seceră perire, iar cel ce samăndă în sufletul său Duh sfânt, va seceră fericire.*

Dar să nu cugetați, să nu vă temeți Iubiților că biserica lui Hristos ar putea să cadă! Nu! Cu cât sporesc bârfitorii și dușmanii ei, cu atât mai tare să trezește credința și cu cei mai slabi, iar biserica să întărește, să ridice falnică și în veci biruitoare!

Să luăm pildă chiar din serbătoarea D-voastră de azi.

Cine vede manifestarea aceasta curată, nefăcșită, neomandată a credinței a jertfei și a dragostei către biserica străbună, precum o vede aci la D-voastră, — și totuși nu dă importanța cuvenită, —

ba chiar desconsideră chemarea bisericii, acela dă vină, se-și deie seamă, de unde atâta credință, atâta dragoste de biserică ortodoxă, carea atâția dușmani binepățiți, au avut și în trecut și are și azi?! Să spună mai ales, de unde atâta simț de jertfă, când e de știut, că Doamne, greu deschide punga cel ce așa greu găștigă banul ca țăranul în zilele ce trăim?!

Apoi se spuneți Iubiților și aceea, cine va adunat aici pe mic și mare, întreg satul? Doară administrația? Sau poate a-ți crezut că vedeți vr'o minune, sau vre'un ministru?

Nu, Iubiților! Ați venit aici mânați de dorul sfânt, să chemați, să rugați pe Tatăl ceresc, să sfințească și să primească biserica aceasta de lăcaș sfânt al Seu, ca apoi, de câte ori veți veni aici, să petreacă în mijlocul D-voastră, iertându-vă, sfințindu-vă și indemnându-vă spre virtuțile creștine.

Ați venit Iubiților, să aduceți sufletele Dvoastră lăcaș Duhului sfânt, căci așa zice s. scriptură: „*Au nu știți că sunteți biserica lui Dzeu. și Duhul lui Dzeu locuște întru voi? (Ap. Pavel, ep. Cor. III. 16.)*

Ați venit aici Iubiților, indemnăți de credința tare în legea străbună, care a credință poate să fie slăbită pe câțva timp de bârfelile, dușmanilor, dar *nimicată nici odată!*

Să mai spuneți și aceea Iubiților, cine va constrâns să spesați cu restaurarea bisericii și procurarea clopotelor sumă de peste 60.000 Lei? Doară administrația? Sau preoțimea? Nu Iubiților, ci va constrâns dragostea Dvoastră către Dumnezeu, de unde ne vine darul și ajutorul, și va indemnă cuvintele apostolului că: „*Dzeu nu este nedrept, să uite lucrul vostru și osteneala dragostei voastre pentru numele lui.*

Prin credința cea tare și prin dragostea curată a Dvoastră către Dzeu, vă câștigați mântuirea sufletelor și fericirea vecinică întru împărăția cerului. Dar din credința și din dragostea de Dzeu ce o vestește biserica, oare nu răsare și ceva folos pentru viața pământească. Ba da, răsare: *morala*, carea este baza fericirii în familie, în viața socială și în viața de stat! Morala, cu alte cuvinte: Cinstea, omenia. Precum în familie, unde soțul ori soția sunt imorali, adică: fără cinste, fără omenie, nu poate fi fericire, intocmai așa nici în societatea, sau în statul compus din popor imoral.

Iată deci Iubiților, ce este chemarea bisericii, propagarea credinței în Dzeu, și prin aceasta ridicarea moralului obștei. Fără credință în Dzeu, nu este morală, iar fără morală, nu este cultură, civilizație folositoare poporului sau statului.

(ad 3.) *Acum să vedem pe scurt, ce datorința avem poporul, statul și tronul către biserică?! Să o iubim, ca pe o mamă bună ce ne-a fost și ne este. Ea este comoara noastră cea scumpă, ce este sufletul neamului nostru. Ea, precum în trecut, așa și azi*

înseamnă existența noastră ca popor român, și după s. scriptură, *oare care om nu-și iubește, hrănește și încălzește corpul său?*

Până când bisericile noastre bine îngrijite se vor înălța falnice în toate sătulețele noastre, și până când aceste biserici vor fi espresia credinței și dragostei poporului către Dzeu, până atunci — precum fiecare om va putea sta liniștit în averea sa, tot așa și Domnitorul țării va putea sta liniștit în tronul său, căci va stăpâni un stat compus din popoare trăește în Duhul Evangheliei lui Hristos, iubindu și neamul, țeara și tronul. Din acestea urmează de sine datorințele noastre, a statului și tronului către biserică străbună.

Prorocilor mincinoși, rățăciților și dujmanilor bisericii noastre să le zicem cuvintele Mânt. Isus de pe cruce: „*Părinte Sfinte, iartă-le lor, că nu știu ce fac!*”

De încheiere lubiților, exprim stima și recunoștința neamului preoților locali și tuturor cari ați ostenit și ați jertfit pentru restaurarea acestei biserici, caree este și ea, o părțicea din comoara neamului întreg. Doresc, să vă găsiți aici izvor de mângâiere în suferințe, balzam vindecător în dureri, scut apărător contra ispitelor păcătoase și indemn spre credință că Dzeu, dragoste de neam, țară și tron.

Să înălțăm cu toții un cuvânt de rugăciune către Părintele ceresc, zicând:

Stăpâne, Atotputernice Doamne, ascultă rugăciunea robilor Tai umiliți, primește biserică aceasta de lăcaș sfânt al Tău. Dă Doamne tuturor cari am întrat și vor intra aici cu credința și dragoste către Tine, darul și binecuvântarea Ta cea cerească. Amin.

Moaștele sfinților, de pe la bisericile românești¹⁾

VII. Apostolul „Andrei” Câmpulung 1385.

I.

Sfântul „Andrei” fratele mai bătrân al sfântului Petru, a fost cel dintâi învrednicit, între apostoli, ca să fie chemat la soarta Domnului.²⁾

Actele martirilor au fixat, că sf. apostol Andrei a decedat de moarte sălnică în Patra, un opid al Achaei, provincă vecină cu împărăția dacică. Proconsulul Egea adecă în anul 70 d. Nr. cu axentimentul împăratului roman Galba, a ordonat, că sfântul Andrei să fie restignit pe o cruce plecată³⁾.

De aici apoi a și remas numirea de „crucea lui Andrei”.

Aniverzarea acestui martiriu e oficiată de biserică orientală la 30 Noembrie.

Ar crede toată lumea, că patronul bisericii ru-

sești e sfântul Nicolae, arhiepiscopul din Mira Lichiei! Despre el adecă se zicea, că dacă rușii n-ar avea Dumnezeu, de bună samă ar alege pe sfti Nicolae de Dumnezeu, celebrul Mentor al fecioarelor creștine. Patronul fostului „împeriu sfânt” al Rusiei, însă era sfântul apostol Andrei; deși mai îngrabă ii s-ar cuveni patronajul Sionului constantinopolitan, de vreme ce dânsului ii revine în ultima analiză întemeerea lăudatei comunități creștinești din Bizanțul de odinioară, unde a așezat pentru prima dată de episcop pe Stah e.

Ci mai nainte de a predica pre malurile minunate ale Bosforului, sfântul nostru a evanghelizat pe Hristos departe, prin văi le și codrii împunătoare Volga: Gangesul, Iordanul tuturor rușilor. Drept recunoștință apoi a acestei apostolii, Rusia e închinată sprijinului ceresc al sfântului apostol Andrei.

II.

Se crede de unii istorici ai noștri, că apostolul Volghei și a Bizanțului, a făcut dese excursiuni misionare și la poporul dac, carele era în vecinătate și locuia în Schiția mică, Dobrogea de az!

Probabil de credința aceasta a fost și mitropolitul Șaguna și deaceea și a luat în călugărie, mult significantul nume de Andrei⁴⁾. Altmintrelea toată activitatea sa e caracterizată de plăcerea și de norocul, de a ști totdeauna și bine, a lega prezentul de un trecut bisericesc sughestiv, ori că ~~important~~ din alt punct de privire.

Lui Șaguna în privința aceasta ii secundează un alt prelat mare al ortodoxiei române, cruditul Filaret Scriban, zicând: „precum țările nordice, asemenea și *Dacia, prin care el (Andrei) a trecut, a fost luminate de sf. apostol Andrei*”⁵⁾. În vocând apoi și scriitorii ruși, Ghenadie Enăceanu încă militează pentru o părere, că sf. Andrei a propovăduit dobrogenilor de pe vremi.⁶⁾

Lucrul acesta îl ține posibil M. G. Ionescu⁷⁾. La fel dă cu socoteală: prof. Al. T. Dumitrescu,⁸⁾ învățatul bucovineau Dr. I. Sbiera⁹⁾ și preasfințitul Nifon al Dunării de jos¹⁰⁾. Cest din urmă argumentând și negativ, că altfel nu s-ar putea înțalege legendele, ce circulă între poporul românesc, în jurul acestui, apostol; legende adunate de regretatul poli-historic Hajdău,¹¹⁾ în un cap d'opera până az fără păreche în lumea literară!

Așa zis „ex industria” apoi, cu examinarea din nou a tuturor probelor pro și contra, se ocupă de întrebarea noastră, Carol Auner, canonic latin în București. El declară, că e „foarte probabilă”, „posibilă”, „mai credibilă” evanghelizarea apostolului Andrei în Schiția minoră, Dobrogea de az. Ci că nu a propovăduit pe sate, numai păturilor alese de prin târguri¹²⁾.

E az bine stabilit, în urma scrutărilor competente a prof. Harnack,¹³⁾ ear la noi Vas Pârvan, că

pe timpul apostolilor și un bun timp după acela, încreștinarea s-a restrâns numai la orașe¹⁴⁾.

Mai nou în treacăt ating chestiunea din vorbă: unitul Zaharia Pop și ortodoxul Dr. Ioan Lupaș. Pop¹⁵⁾, fără a motiva, primește pe d'aintregul sacotințele lui Auner, în vreme ce Lupaș, nu numai nu motivează, dar încunjură și declararea¹⁶⁾.

E de remarcă, că mineiul nostru, pentru ziua de 20 Iunie, prăznuiește pe: *In, Pin și Rim, ca sfinți martiri, cari: „au fost din Schiția, din părțile nordice și învățecii sfântului apostol Andrei“*. Din nenorocire partea asta din minei ca multe altele, nu e verificată deplin, de critica istorică modernă¹⁷⁾.

(Va urmă).

¹⁴⁾ Continuare din Nr. 23 ex. 1919; „Bis. și Școala“ Arad. — ¹⁵⁾ Mat. IV. 18—20 și X 2. Luca. V 2; Marcu. I. 16 18. Ioan. I. 35 42. — ¹⁶⁾ Eusebius, Hist. eccl. III. 1. (in Migne, Patrologia greco-latina. vol. I. Paris 1877. coll. 216). (Vezi mai jos nota 20). — ¹⁷⁾ Dr. Ioan Lupaș, Mitrop. A. barde Șaguna, Sibiu 1903. pg. 32—3, idem Ist. bis. a românilor pe scurt, Bucur. 1872. — ¹⁸⁾ Rev. Bis. ort. română, an. XV. pg. 673 zi urmât. — ¹⁹⁾ Ist. bis. românilor din Dacia Trăiană, vol. I. Buc. 1905. pg. 9—10. — ²⁰⁾ Inceputul creștinării românilor, Buc. 1906. pg. 25—6. — ²¹⁾ Contribuiri pentru o istorie, Cernăuț 1906. pg. 115. — ²²⁾ Creștinismul la români, Bucur. 1902. pg. 58. — ²³⁾ Etymologicum Magnum Romaniae, Buc. 1885. tom. I. col. 1180. — ²⁴⁾ Rev. Catolică, Buc. an. I. 1912. pg. 40 9. — ²⁵⁾ Ausbreitung des Christenthums in den ersten drei Jahrhunderten, Leipzig 1906. vol. I. pg. 17. — ²⁶⁾ Contribuții epigrafice la istor. creștinismului daco-român, Buc. 1911. pg. 2; 3; 8—9. — ²⁷⁾ Cultura creștină, Blaj an. V. (1915) pg. 43. — ²⁸⁾ Ist. bis. o. c. 115. — ²⁹⁾ Bolandistii in Acta Sanctorum, 20 lun. vol. II. Paris pg. 661

INFORMAȚIUNI.

Un dar al dlui ministru Al. Constantinescu pentru orfelinatul „Regina Maria“ din Arad. Intorcându-se dela Brad și Ineu d. ministru Al. Constantinescu s'a oprit pentru câteva ore la Arad. În timpul acesta a făcut o vizită dnei și dlui Goldiș, cărora le-a adus la cunoștință, că auzind despre lipsa de haine a orfanilor din Orfelinatul „Regina Maria“ din Arad, a adus cu sine și dăruiește pentru acest Orfelinat 300 metri postav, în valoare de vre-o 50.0000 Lei.

Acest fapt de veritabilă filantropie n'are lipsă de comentariu.

Dna Elena Goldiș, prezidenta societății „Ocrotirea Orfanilor din război“ în numele societății i-a adus dlui Ministru Al. Constantinescu cea mai călduroasă mulțumită.

Candidați de preoți. În 3/16 Februarie a. c. au prestat examenul de cvalificație preoțească următorii absolvenți de teologie: Cornel Moga, Remus Oancea, Ioan Popovici, Cornel Săliștean, Leontin Boțoc, Ignatie Dihor, Trăian Petrovici, Vasile Givu, și Miron Putin.

Românul. „Românul“ vestitul organ al apărării noastre naționale de pe vremea asuprirei ungurești, reapare sub direcția dlui Vasile Goldiș. Ne doare însă mult și ne jenează că articolii ieșiți din peana dlui Goldiș sunt așa de mutilați ca și cum ar fi scriși de Horty.

† **Iulie Micu** preot emerit domiciliat în comuna Chiseteu a răposat în Domnul în 1/14 l. c. în vârstă de 77 ani. A servit ca preot în comuna Paniova timp de 50 ani.

Înmormântarea s'a făcut în 3/16 Februarie oficiând preoții Ioan Călnicean, Ioan Belei, Sever Șepeșan și Constantin Popovici apoi învățătorii Constantin Pava și Iuliu Putici.

Cântările funebre le-a cântat corul din Chiseteu. Pe răposatul îl julesc Ioan Micu și Elena măr. Micu ca fii Angelina Micu și Constantin Micu preot ca noră și ginere apoi numeroși nepoți și nepoate.

Moa-tea episcopului Safirin. Fostul episcop al Romanului, *Gherasim Safirin*, a încetat din viață la Schitul Frăsinet, din județul Vâlcea. Se știe că defunctul, între anii 1908—1911 a dus o vie luptă în Sinod contra fostului mitropolit primat Atanasie Mironescu, retras la mănăstirea Cernica de lângă București. Din cauza acestui conflict, episcopul a trebuit să demisioneze, și din 1911 a stat retras în Schitul Frăsinet. Episcopul Safirin s'a născut în Isvoarele (Mehedinți) și a murit în etate de 72 ani.

Rectificarea de graniță. În urmă rectificării de graniță dintre România și Cehoslovacia, făcută anul trecut, ni s'au redat 7 sate românești, împreună cu Tarua-Mare.

Mulți din tinerii acelor sate se aflau până acum în armata cehoslovacă.

Ei au fost însă trecuți în armata română și sunt așteptați să sosească zilele acestea, spre a fi încorporați regimentului 87 inf. din Sătmar.

Ministerul instrucțiunii a decis unificarea administrativă a învățământului superior din teritoriile alipite cu cele din regat. Numirea personalului didactic și administrativ al acestui învățământ se va face pe viitor de către minister, conform legii învățământului superior din regat.

Parohie ortodoxă la Halmeu. Comuna Halmeu este punct de frontieră spre Cehoslovacia. În această localitate s'au adunat mulți credincioși de-ai noștri, îndeosebi din vechiul regat, cari sânt în serviciu la vama și poliția de frontieră. Credincioși tradițiilor strămoșești, cum e românul, enoriașii din acel loc, la 20 Ianuar a. c. și-au înființat o parohie, care deocamdată s'a aflat la parohia ortodoxă română din Satu-mare. Deodată cu alegerea comitetului parohial, enoriașii au pus bazele unui fond pentru zidirea bisericii. Ne bucurăm din inimă de fapta creștinească a enoriașilor noștri. Li primim cu dragostea

în sânul nostru, dorindu-le ca în noul lor Sion să-și afle mângăierea sufletească în acest punct îndepărtat al țării. (L. R.)

Pe cale bună. Din toate părțile Basarabiei sosesc la directoratul de instrucțiune publică cereri de școli din partea sâtenilor. Poporul basarabean oferă a da tot sprijinul pentru înființarea și susținerea școlilor de care are trebuință. Unde lipsește localul necesar, sâtenii oferă clădirea cerută. Unde localurile sânt neîncăpătoare, țărani arată că pun cu bucurie mâna dela mână spre a face tot ce le trebuie.

Abdicarea regelui Constantin. Regele Constantin al Greciei voește să-și părăsească tronul și să se stabilească în România. Prin aceasta Grecia își pregătește drumul spre Mica Înțelegere a popoarelor din Balcani.

Episcop calomniator. Ziarele bucureștene aduc știrea, că episcopul ungar *Raffay* din Ungaria continuă să publice în presa din Budapesta o serie de calomnii la adresa României. Intre altele, episcopul nu se sfiește să scrie neadevărul, că preoții săcui din Ardeal sânt arestați și torturați. Fără să poată da nici un singur nume de asemenea preoți, autorul articolelor se mărginește a răspândi calomniile spre a induce în eroare opinia publică din străinătate. Cel mai bun răspuns, dat episcopului calomniator, este desmintirea ce o publică ziarele minorităților din țara noastră.

Preoțimea din Bulgaria. La Sofia se află întrunită o adunare de preoți bulgari, care s'a pronunțat pentru introducerea unor modificări în chestiuni de divorți. S'au stabilit motivele pentru despărțire între soți: Cazuri constatate de necredință conjugală, viciuri nenaturale, nebunia idiotia, epilepsia, absență de 2 ani dela domiciliu, beția cronică, jocurile de noroc, atentate la viața copiilor, osândirea unuia dintre soți la mai mult de 5 ani închisoare. Divorțurile să se pronunțe de forurile de pe lângă episcopii; nu se admit ca apărători ai părților, decât preoți. Adunarea clerului bulgar s'a mai rostit și pentru căsătoria preoților văduvi.

Unificarea calendarului. Într'o convorbire acordată directorului dela ziarul *Ethnos* din capitală, I. P. S. Sa mitropolitul primat Miron a declarat despre unificarea calendarului următoarele:

Chestiune foarte importantă, este a calendarului; căci din cauza existenței a două calendare, cu două rânduri de sărbători, statele sufer uriașe pierderi economice. Un economist făcând calculul aproximativ, afirmă că România pierde într'o zi de nelucrare 500.000.000 lei. Cum după război statele sânt încărcate de datorii, de sigur că o asemenea pierdere, în loc să ușureze, agravează situația. Din punct de vedere moral și al frățeștei convețuiri cu diferite

confesiuni, unificarea calendarului ar fi de mare folos. Întrebarea este cum să accepteze și biserica orientală calendarul nou, sau că știința astronomică de azi ar putea să ne prezinte ceva și cu mai puține defecte. Un sinod ecumenic, schimbând calendarul, poate ar reduce unele din sărbătorile mai neînsemnate, ori le-ar transfera pe Duminica ce urmează.

„Lumina Satelor“, foaia pentru popor, ce apare în Sibiu a fost primită cu bucurie de țărănimea noastră dornică de lumină curată și povățuire dreaptă. De se va menține la înălțimea numerelor din urmă, ea este pe drumul de a deveni cea mai bună gazetă pentru popor. Pe lângă numărul frumos de abonamente ce-i sosesc dela cititori, ei își spun și cuvântul lor simplu, dar cu atât mai prețios arătându-și plăcerea cu care o cetesc. Pe urma înțelegerii rostului ei din partea preoțimii, au început să sosească liste, unele cu mai multe zeci de abonați. Nici nu se poate ca preoțimea să nu înțeleagă glasul de chemare a I. P. S. Sale părintelui nostru mitropolit pentru sprijinirea și răspândirea foii, ca cel mai bun tovarăș în lucrul lor de păstorie. Stăruința preoțimii în această direcție va fi socotită fiecăruia ca un merit în proporția în care a știut să-i câștige cititori.

În aceeaș vreme atragem atențiunea asupra încercării pe care o face „Foaia Poporului“ din Sibiu de a submina autoritatea preoțimii, din motive înțelese, dar nejustificate.

Acum pentru a doua oară are ieșirea veementă prin cuvinte puse în gura „oamenilor noștri dela sate“: „Popii să ne lase în pace cu gazetele lor, și să-și vadă de biserică, ear dacă au ceva bani curați adunați (vorbă să fie! Red. Foi pop.) aceia să nu-i cheltuească pe gazete . . .“ Oameni „râi la suflet“ sânt numiți preoții cerând cititorilor săi să denunțe pe ceice ar îndrăzni să răspândească „foaia popilor“.

Cum se vede dl Bratu, proprietarul „Foi Poporului“ are veleități nu numai față de „Lumina Satelor“, ci atacă întreaga tagmă preoțească. În consecință preoții noștri vor ști ce atitudine se ia, când vor găsi și unde vor găsi foaia lui în casele păstoriiților lor.

Prețurile alimentare în Rusia Untură sărată 1 pud (16 kgr.) 8.000.000 ruble sovietice; Unt de vacă 1 pud 7 milioane 5.000.000; Zahăr bucăți 1 pud 6.000.000; Zahăr tos 1 pud 5.500.000; Slăina 1 pud 5.400.000; Carne de porc 1 pud 1.800.000; Carne de vacă și cal 1.500.000; Sarea 1.000.000; Petrolul lampant 1.200.000; Orozul 1.600.000; Ceapa, 600.000; Mazărea 680.000; Hrișca 600.000; Ovăsul 400.000; Orzul. Fasolea 1.400.000; Pielea 14 milioane; Hârtia 87.000.000; Mahorca 1.600.000; Un mosor de ață 650.000; Secara 420.000; Grâul 525.000; Făină de seară 525.000; Făină de grâu 950.000.

Concurs.

Pe baza ordinului Consistorial cu N. 363/922 prin aceasta se escrie concurs pentru îndeplinirea parohiei vacante din Dud cu termen de 30 zile dela prima publicare în organul oficios „Biserica și Școala“.

Emolumentele sunt: 1. Sesiunea parohială în estensiunea ei de astăzi împreună cu dreptul de pășune. 2. Birul legal. 3. Stolele legale. 4. Eventualul ajutor din visteria statului.

Toate dările după beneficiu la va suportă alegândul.

Parohia fiind clasificată de clasa II dela reflectanți se cere cvalificațiunea prescrisă pentru asemenea parohii.

Alegândul este obligat a catehiză la școala noastră confesională fără a aștepta altă remunerațiune asemenea a predică cel puțin odată în fiecare lună.

Concurenți din altă dieceză au să prezinte actul de învoire al P. S. S. D-lui Episcop.

Doritorii de a ocupa aceasta parohie sunt datori a-și înainta recursurile ajustate conform Regulamentului și adresate comitetului parohial din Dud P. O. Oficiu protopopesc din Șiria având pe lângă stricta observare a §-lui 33 din Reg. pentru parohii a se prezenta în s. biserică gr. or. din Dud în cutareva duminică ori sârbătoare spre a-și arată desteritatea în cele rituale.

Dat din ședința estraordinară a comitetului parohial din Dud la 22 Ian. (4 Febr.) 1922.

Lazar Peiraj m. p.
preș. com. par.

Ioan Valentin m. p.
not. com. par.

În conțelegere cu: Mihail Lucuța protopop.

—□—

2—3

Prin aceasta se publică concurs cu termen de 30 zile pentru conferirea alor 3—4 stipendii vacante din fundațiunea „Teodor Papp“

Îndreptățiți aceste stipendii sunt, conform literilor fundaționale:

- a) rudeniile fundatorului;
- b) tinerii români ortodoxi din orașul Giula, cari studiază la noi în patria;
- c) în lipsa recurenților indicați sub a) și b) urmează îndreptățirea tinerilor români din iutregă dieceză Aradului, cari cercetează școalele elementare, civile, reală, comerciale, industriale, de agricultură, militare, gimnaziale, academiile și univezități și la institute teologice.

La concurs se admit și eleve.

Concurenții au să-și înainteze cererile la adresa Consistorului ort. rom. din Arad, ajustate cu următoarele documente, originale ori autenticate la vre-un notar public regal:

1) Extras din matricula botezaților, provăzută cu clauzala parohului local ca respectivul și de prezent aparține bisericii ort. române.

2) Rudeniile cari reflectează la stipendii, au să prezinte informațiune familiară din care să fie evident gradul de înrudire cu fundatorul.

3) Atestat de paupertate dela diregătoria politică competentă, cu date specificate și pozitive, despre starea materială a părinților concurentului, precum și despre starea materială însuși a concurentului. Atare atestat se cere și dela rudeniile.

4) Testimoniu școlar despre anul 1920—21, și cel semestral de acum, — iar universitarii despre toate cursurile respective semestrele ascultate și document despre rezultatul în examenele prestate.

5) Certificat medical, dela vre un medic oficial, despre starea sanitară a recurentului.

6) Dacă recurentul ar fi intrerupt studiile, are să dovedească prin act autentic: unde, în calitate a petrecut timpul respectiv și cu ce conduită.

7) Concurentul va avea să arate în petițiune și acea că este asentat ori ba? Dacă da, de când e asentat și când are să-și facă stagiul militar? Apoi unde și la ce fel de școala are de gând să-și continue studiile? Dacă e student de școala medic, ce carier are de gând să-și aleagă după terminare? De unde mai are stipendii ori ajutor și în ce suma?

De asemenea să arată recurenții și adresa la care să li-se trimită la vremea cu rezoluția consistorială.

Arad, din ședința conzistorială dela 27 Ianuarie 9 Februarie 1922.

Consistorul ort. rom. din Arad.

—□—

3—3

Nr. 82/1922.

Pentru îndeplinirea parohiei Comeat cu filiile Bogta și Sintar protopresbiteratul Lipovei devenită vacantă prin decedarea parohului Vasilie Spân, în conformitate cu concluzul Ven. Consistor de sub Nr. 1479/920. prin aceasta se publică concurs de nou cu termen de 30 zile dela prima publicare în organul oficios „Biserica și Școala“.

Venitele acestei parohii sunt:

1. Casă parohială cu întrapilau de 800 st. 2. Jumătate sesiune parohială constătătoare din 16 jughere catastrale. 3. Birul legal. 4. Stolele legale. 5. Eventuala întregire dela stat.

Alesul are să supoarte toate dările publice și să catihizeze la școala confesională fără altă remunerațiune.

Parohia e de clasa III. deci reflectanții au să dovedească că posed asemenea cvalificațiune, iar recursurile ajustate cu documentele recerute în original precum și cu atestat despre serviciul prestat până aci și adresate Comitetului parohial gr. ort. rom. din Comeat să le subștearnă P. On. oficiu protopopesc gr. ort. rom. din Lipova, îndatorați fiind a se prezenta în Sf. biserică din loc în cutare Duminică ori sârbătoare pe lângă observarea strictă a celor dis-

puse prin § 33 din Regulamentul pentru parohii spre a-și arăta dexteritatea în cele rituale și oratorii, dar numai după ce vor dovedi protopresbiterului tractual că posedă calificarea prescrisă, iar cei din altă dieceză, că au înalta încredințare P. S. Sale Domnului Episcop diecezaș de a putea reflecta la aceea parohie.

Comeat, din ședința Comitetului parohial gr. ort. rom. ținută la 14/27 Oct. 1921.

Lipova, la 14/27 Februarie 1922.

În conțelegere cu *Fabriciu Manuilă* protopresbiter tractual.

—□—

1—3

"VICTORIA" INSTITUT DE CREDIT ȘI ECONOMII ARAD.

Prospect de emisiune.

Pentru a putea satisface pe deplin cerințelor mari impuse pe terenul comercial, industrial și economic, Adunarea Generală ținută la 19 Februarie 1922, a aprobat urcarea capitalului social de la Lei 4,000,0000 la Lei 10,000,000.

În baza autorizării primite, pentru completarea capitalului social, Direcțiunea institutului de credit și economii „Victoria” Arad, emite 60.000 buc. de acții à Lei 100 nominal, pe lângă următoarele condițiuni:

1. Fiecare acționar trecut în registrele institutului, poate opta după două acții vechi, trei acții noi cu prețul de 150 Lei de acție.

2. Dreptul de optare se poate exercita până la 15 Martie 1922.

3. Acțiunile neoptate rămân la dispoziția Direcțiunii și se vor vinde acționarilor cu 150 Lei per acție iar neacționarilor pe lângă prețul de 220 Lei per acție.

Pentru acestea acțiuni neoptate, se primesc de la început prenotări. Direcțiunea însă își rezervă dreptul de a le repartiza după buna ei chibzueală.

4. Din prețul de Lei 150, respective 220 Lei, 100 Lei trece la capitalul de acții, iar după detragerea speselor de emisiune, restul va intra la fondurile de rezervă.

5. Prețul acțiilor optate se varsă în 2 rate, ș. a.

a) la optare 100 Lei de acție, iar restul:

b) de 50 Lei per acție până la 1 Iunie a. c.

Pentru acțiunile rămase neoptate se fixează termenele de plată:

a) la subscriere 100 Lei de acție, iar restul;

b) de 120 Lei până la 1 Iunie a. c.

Acei acționari, cari până la 15 Martie a. c. vor plăti prețul integral al acțiilor optate respective subscrise, dimpreună cu 6% interese din 1/I. 1922 până la ziua plății, vor beneficia de dividenda anului 1922.

6. Pentru ratele vărsate, acționarul beneficiază

de o dobândă de 6%, iar pentru cele restante se percepe 8% interese de întârziere.

7. Față de acționarii cari nu și achită ratele până la 1 Iunie a. c. se aplică dispozițiunile paragrafului 10 din statutele institutului.

8. Despre acțiunile subscrise se vor estrada titli provizori, până la perschimbarea lor cu acții originale à Lei 500 nominal.

Sunt deci recercați domnii acționari, ca acțiunile subscrise pe baza acțiilor vechi să le întregască prin prenotare din acțiunile rămase eventual neoptate, la numărul bucăților divizibil cu 5, în scopul conțragerii tuturor acțiilor în acții de 500 Lei nominal. Aceasta operație o va efectui Direcțiunea când va afla de bine.

La caz, că acționarul nu se folosește de acest favor, ori că nu se va putea efectui întregirea, pentru frânturi de acții se vor elibera „Titli parțiali de acții”.

9. Optarea se exercită la locurile de subscriere mai jos fixate, pe baza acțiilor vechi, unde se vor prevedea cu clauzula optării.

10. Optarea și subscrierea se va face afară de Centrala și filiale noastre:

a) la toate băncile românești membre la „Solidaritatea”;

b) la Banca Românească, Banca Marmorosch Blank & Co., Banca Comercială Română și Bancă Chrissoveloni în București.

11. Acțioarii noi intră în drepturile statutare cu data de 1 Ianuarie 1923.

Arad, la 19 Februarie 1922.

Direcțiunea institutului.

Aviz.

Prin aceasta aducem la cunoștința on. public, că

Croitoria Diecezană

(Strada Eminescu Nr. 35) și-a reinceput activitatea.

Primește

pentru renovare, transformare. întoarcere: haine civile și îmbrăcăminte proeștești. Confeționează: haine civile, ornate bisericestești, prapori, steaguri, epitafe, perdele, măsaie etc. etc. :: :: prompt și pe lângă prețuri convenabile.

Cu stimă:

Librăria Diecezană, Arad.

Redactor responsabil: SIMION STANA.

Cenzurat: V. DÂRLEA.